

आ.व. २०८२/०८३ को बजेट वक्तव्य

गाउँसभामा पेश भएको मिति: २०८२।०३।०९

सभाबाट पारित मिति: २०८२।०३।.....

सभाध्यक्षज्यू,

सभासदस्य ज्यूहरू,

नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको अधिकार बमोजिम मालारानी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले यस सम्मानित गाउँसभामा आ.व. २०८२/८३ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको महशुस गरेको छु। यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्त तथा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि समय-समयमा भएका राजनीति आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात शहिदहरुप्रति हार्दिक श्रृद्धान्जली अर्पण गर्दछु। आन्दोलनको क्रममा घाइते योद्धा र वेपत्ता नागरिकहरु लगायत सबै जनसमुदायप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु।

स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा जनताको अभिमत प्राप्त गरी गाउँ सभा सदस्यको रुपमा तीन आर्थिक वर्षमा विभिन्न जिम्मेवारीमा रही आफ्नो भूमिका निर्वाह गरिसकेका छौं। यस अवधिमा जनताको नजिकभारहेको स्थानीय सरकारको रुपमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणका कार्य गरिरहँदा विभिन्न अवसर तथा चुनौतिहरु पहिचान गरेका छौं। विविध कारणवश सिर्जित विश्वव्यापी आर्थिक मन्दिबाट नेपाल र मालारानी गाउँपालिका पनि अछुतो रहन सकेको छैन। यसले गर्दा मालारानी गाउँपालिकामा विकास निर्माणका कार्यलाई नकारात्मक प्रभाव पारेको छ। यस्तो अवस्थामा स्थानीय तहको राजस्व अधिकारको पूर्णरुपमा परिचालन गरी आन्तरिक राजस्व सक्षमतालाई अभिवृद्धि गर्दै सीमित स्रोत साधनको उच्चतम र न्यायोचित उपयोगमा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने देखिएको छ। **"कृषि, पर्यटन र सहकारी; समृद्ध मालारानी"** भन्ने दीर्घकालीन सौँचको साथ विकास कार्यलाई नीति तथा लक्ष्यमा आधारित बनाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले तर्जुमा गरिएको मालारानी गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षीय (२०७८।०७९ देखि २०८२।०८३) आवधिक योजनाले दिगो तथा समुचित विकासको लागि मार्गप्रशस्त गरेको छ। मालारानी गाउँपालिकाको समृद्धि र विकासको पथमा रचनात्मक तथा सकारात्मक योगदान गर्नुहुने राजनीतिकर्मी, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, स्वास्थ्यकर्मी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरु, सुरक्षाकर्मी, सञ्चारकर्मी र सम्पूर्ण स्वदेश तथा विदेशमा रहनुहुने मालारानीवासी आमावुवा, दाजु, भाइ, दिदी, बहिनी लगायत सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

सभाध्यक्ष ज्यू,

नेपालको संविधान, २०७२ को भाग १९ मा स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी व्यवस्था, अनुसूची-८ र ९ मा रहेको स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूची, विद्यमान संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारका कानून, दिगो विकासका लक्ष्य, संघ र प्रदेशका पञ्चवर्षीय योजना, गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक योजना, संघीय र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, वार्षिक बजेट, मालारानी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन र आर्थिक विधेयकका सिद्धान्त तथा प्राथमिकता, विषयगत समितिबाट सिफारिस गरिएका कार्यक्रमहरु, गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यहरु र सरोकारवाला सबैका सुझावलाई आधार लिई विकास र समृद्धिप्रति नागरिकको चाहानालाई सम्बोधन गर्ने एवं सिमान्तकृत तथा पछाडि परेका वर्ग, लिङ्ग र समुदायको आर्थिक लाभको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यकासाथ आ.व. २०८२।८३ बजेट तथा कार्यक्रम केन्द्रित गरेको छु।

सभाका सभाध्यक्षज्यू, सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था र चालु वर्षको बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

चालु आ.व. २०८१।०८२ को यस अबधिसम्मको कूल संसोधित अनुमान रू ६२ करोड ५१ लाख ४७ हजार ४ सय ३८ रकममध्ये चालुतर्फ रू. ४४ करोड ५७ लाख ५४ हजार १ सय १९ र पुँजीगततर्फ १७ करोड ९३ लाख ९३ हजार ३ सय १९ रकम विनियोजन भएकोमा चालु आ.व. को यस अबधिसम्ममा चालुतर्फ ३४ करोड ८१ लाख ९८ हजार ९ सय २४ र पुँजीगततर्फ १० करोड ३९ लाख १९ हजार ९ सय ६२ रकम खर्च भएको छ। जसअनुसार पुँजीगततर्फ ५७.९३ प्रतिशत र चालुतर्फको ७८.११ प्रतिशत गरी समग्र बजेटको ७२.३२ प्रतिशत खर्च भएको अवस्था छ। आन्तरिक राजस्व परिचालन तर्फ रू. ६५ लाख ७ हजारको आय संकलन गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा लक्ष्यको तुलनामा रू १२ लाख ५४ हजार ५ सय १४ बढी राजस्व सङ्कलन भइ हाल सम्म रू. ७७ लाख ६१ हजार ५ सय १४ संकलन भैसेकेको अवस्था छ। चालु आ.व.को यस अबधिसम्म तपशिलका मुख्य उपलब्धि तथा कार्यहरु सम्पन्न भएको व्यहोरा यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

- १ किमी नयाँ सडक, ३.५ कि.मि.स्ट्रक्चर सहितको ग्रावेल, ३ कि.मी. कालोपत्रे र ४ कि.मी. सडकको स्तरोन्नति गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।
- मालारानी कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना अन्तर्गत चालु आ.व. मा ११५ वटा बाख्रा, २८ वटा बोका, ५ वटा भैँसी तथा १० वटा गाई वितरण गरिएको छ। साथै ५४ वटा

बाख्राको खोर निर्माण र २५ वटा गोठ सुधारका कार्य सम्पन्न गरिएको छ । गाउँपालिकाका १९ युवा उद्यमीलाई मागमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराइएको छ । माहुरी घारतर्फ कृषकहरुलाई माहुरी गोला सहित ६० वटा र ५५ वटा खाली घर वितरण गरिएको छ । त्यसैगरी २ वटा घाँसखेति नर्सरी स्थापना गरिएको छ । पहिलो परियोजना अन्तर्गत खोर र भैंसी पाडी उपहारको रकमबाट १३३ वटा बाख्रा उपहार वितरण गरिएको छ । बीउ पाठी लगेकाहरुबाट यस आ. व. मा ५७ वटा बाख्रा उपहार वितरण भएका छन् । वडा नं. ५ र ७ मा दुग्ध उत्पादन सुरु भई टारीमा दुध डेरी सञ्चालन र बजारीकरण कार्य भईरहेको छ ।

- भवन तर्फ, रतनमारे स्वास्थ्य चौकी भवन र वडा नं. २ को गहतेरा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी मर्मत सम्भारको कार्य सम्पन्न भएको र वडा नं. ८ स्थित फुलपाती आधारभूत स्वास्थ्य संस्था भवनमा तला थप्ने कार्य भैरहेको छ । कालिका ने.रा. मा.वि. र किरण मा.वि. भवन निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् ।
- विद्यालयको कक्षा र तहको समायोजन गर्ने र माध्यमिक तहसम्म शिक्षक दरवन्दी मिलान र व्यवस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- मालारानी गाउँपालिका १५ शैया अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पहलकदमी भइरहेको छ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको लागत साझेदारीमा सामुदायिक स्वास्थ्यका लागि एकीकृत पहल परियोजना मार्फत विभिन्न खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, विपद् व्यवस्थापन, स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम, स्वास्थ्य संस्था भवन र शौचालय, रेडक्रस उपशाखा भवन लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्य सम्पन्न भएका छन् ।
- विद्यालयलाई 'हाम्रो मालारानी' नामक स्थानीय पाठ्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्नको लागि स्रोत सामग्री निर्माण भैसकेको छ ।
- जीर्ण पत्रे ढुङ्गाका छाना विस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँपालिकाबाट चालु आ.व. मा १५५ भदा बढी घर धुरीलाई जस्ता पाता उपलब्ध गराइएको छ भने संघीय सरकार सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत ४२ घरधुरीको कार्यसम्पन्न भई भुक्तानीको क्रममा रहेका छन् ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका ८८७२ जना दीर्घ रोगीहरुलाई निःशुल्क औषधी वितरण गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाको समग्र कार्यसम्पादन सूचकको रुपमा रहेका स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन, वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण, वित्त आयोगको मूल्याङ्कनमा उच्चस्तरको नतीजा प्राप्त भएको छ ।

- कर्मचारी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा फिडर मा.वि. हरूमा ई-हाजिरी प्रणाली लागू गरिएको छ ।
- आ.व. २०७४।०७५ देखी हाल सम्मको कुल बेरुजु रकम घट्दै गएको छ भने बार्षिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदनमा समेत बेरुजु रकम घट्दै गईरहेको छ ।
- चालु आ.व. मा ४ वटा ऐन, २ वटा मापदण्ड, १२ वटा कार्यविधि र ३ वटा आचारसंहिता स्वीकृत भई कार्यान्वयन भैरहेको छ ।
- सार्वजनिक जवाफदेहीता तथा सूचनाको हक प्रत्याभूतिको लागि गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण सार्वजनिक निकायमा सूचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ ।
- खाद्यान्न बालीको उन्नत बिउ उपयोगमा अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत करीव ४२ क्वीन्टल गहुँको बिउ, ३७४ के.जी मकैको विउ र ४० के. जी. धानको विउ ५०% अनुदानमा उपलब्ध गराइएको छ ।
- गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुलाई ५०% अनुदानमा २२ वटा मिनी टिलर र २२ वटा कुटानी पिसानी मिल वितरणको कार्य प्रक्रियामा रहेको छ । साथै ११५ वटा मौरीको घर ५०% अनुदानमा र १५० वटा टनेल र मल्चिङ्ग प्लाष्टिक सहित ६५ सेट थोपा सिँचाई ७०% अनुदानमा वितरण गरिएको छ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत ७१ जना रोजगारविहीन विपन्न नागरिकले रोजगारी प्राप्त गरेका छन् । साथै वैदेशिक रोजगारमा जानेहरुको पुनः श्रम स्वीकृति २९ जनालाई उपलब्ध गराइएको छ ।
- लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) अन्तर्गत ३३ जना महिलाहरुलाई नौमती बाजा सम्बन्धी पुनर्ताजगी तालिम तथा २१ जनालाई मौरी पालन सम्बन्धी तालिम र १० जनालाई कृष्टलका चुरा पोते सम्बन्धी तालिम प्रदान गरी प्रविधि हस्तान्तरण गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा वडास्तरीय वास योजना तर्जुमा तथा टोल सरसफाई समिति गठन गरी पूर्ण सरसफाई उन्मुख गाउँपालिकाको लागि प्रक्रिया अगाडी बढाइएको छ ।
- विद्यालयको वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रमलाई एकरूपताका साथ सञ्चालन गर्नको लागि गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक कार्यपात्रो शैक्षिक सत्र २०८१ देखि प्रारम्भ गरिएको छ ।
- २४ जना भूमिहीन दलित, ४ जनाभूमिहीन सुकुम्वासी र ९८९ जना अव्यवस्थित बसोवासीहरुका निवेदन भूमि प्राप्तिमा लागि राष्ट्रिय अभियान प्रणालीमा प्रविष्टी गरी जग्गा प्राप्तिको लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ ।

- न्यायिक समिति मार्फत् चालु आ.व. मा परेका जम्मा ११ वटा उजुरीहरूमध्ये ५ वटा उजुरी फछ्यौट भई लगतकट्टा गरिएको छ भने अन्य उजुरी समेत फछ्यौट हुने क्रममा रहेका छन् ।
- गाउँपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । पालिकामा वर्षेनी आगलागीबाट हुने ठूलो क्षतिलाई मध्येनजर गरी अग्नि नियन्त्रणको लागि मोटर सहितको ट्यांकरको व्यवस्था गरी आगलागीबाट हुने संभाव्य क्षतिलाई कम गरिएको छ ।
- सार्वजनिक जवाफदेहीता प्रवर्द्धन गर्नको लागि चालु आ.व. मा सामाजिक परीक्षण र २ पटक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
- कृषि रणनीतिक योजना निर्माणको प्रक्रिया अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको बजेट प्रणालीमा देखिएका अवसर र चुनौती संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

अवसर:

- गाउँपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ देखी २०८२।०८३ सम्मको लागि तर्जुमा गरिएको प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाले स्पष्ट लक्ष्य निर्धारण भई विकासको मार्गचित्र तयार हुनु साथै वार्षिक बजेट तर्जुमाको लागि आधार तयार हुनु ।
- आ.व. २०८०।०८१ देखी प्रारम्भ भएको मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई संस्थागत गर्दै बजेट तर्जुमालाई थप व्यवस्थित गर्दै लैजाने अवसर प्राप्त भएको छ ।
- बजेट तर्जुमा सम्बन्धी तालिम, जानकारी तथा सिकाई प्राप्त भई थप प्रभावकारी बजेट तर्जुमाको लागि आधार तयार हुँदै जानु ।
- विभिन्न संघ, संस्था तथा साझेदार निकायले पालिका सँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाको उद्देश्य अनुरूप योजना तथा कार्यक्रमहरु सन्चालन हुनु ।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन, वडा कार्यालय भवन तथा शाखा कार्यालयहरुको सुदृढीकरण हुँदै गएकोले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र जनमैत्री बनाउने अवसर प्राप्त हुनु ।
- सूचना प्रविधिको तीव्र विकास भएसँगै बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा नवीन पद्धति तथा सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत् वस्तुनिष्ठ बनाउने अवसर प्राप्त हुनु ।

सभाध्यक्षज्यू, सभा सदस्य ज्यूहरु,

माथि उल्लेखित प्रयासहरुलाई सार्थक तुल्याउने तथा विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिको सन्दर्भमा गाउँपालिकाको लागि निम्न अवसरहरु सिर्जना भएका छन्।

- स्थानीय सरकारहरु संविधानतः स्थापना भई २२ वटा एकल अधिकार र १५ वटा साझा अधिकार किटान भएकोमा सोही आधारमा क्रमशः कानून निर्माण भई प्रभावकारी शासन सञ्चालनको आधार तयार हुनु।
- गाउँपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ देखि २०८२।०८३ सम्मको लागि तर्जुमा गरिएको प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाबाट स्पष्ट लक्ष्य निर्धारण भई विकासको मार्गचित्र तयार हुनु।
- युवाहरुले देश विदेशमा रोजगारीको क्रममा सिकेका ज्ञान, सीपको प्रयोग गरी व्यवसायिक कृषि, पशुपालन, घरेलु तथा साना उद्योग र व्यापार व्यवसायसँग जोडी उद्यमशिलता प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिकाको विकासलाई तिव्रता प्रदान गर्ने अवसर प्राप्तहुनु।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन, वडा कार्यालय भवन तथा शाखा कार्यालयहरुको सुदृढीकरण हुँदै गएकोले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र जनमैत्री बनाउने अवसर प्राप्त हुनु।
- सूचना प्रविधिको तीव्र विकास तथा सञ्जालीकरणले विद्युतीय शासन संस्थागत गर्ने अवसर प्राप्त हुनु।
- गाउँपालिकामा सडक सञ्जालको व्यापक विस्तार भए सँगै निर्माण भएका सडकको स्तरोन्नति गरी आवागमन सहज तुल्याई सर्वाङ्गीण विकासको अतिरिक्त विशेषतः पर्यटन विकासको अवसर प्राप्त हुनु।
- १५ शैया अस्पताल भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएकोले संघीय सरकार र सरोकारवालाहरुको सहकार्यमा अस्पताललाई सञ्चालनमा ल्याई सार्वजनिक स्वास्थ्य साथै आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा समेत गाउँपालिकाबाटै प्रदान गर्न सकिने अवसर प्राप्त हुनु।
- स्थानीय निजामती सेवा ऐन-२०८१ तथा स्थानीय निजामती सेवा नियमावली-२०८१ निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएकोले आवश्यक कर्मचारी व्यवस्थापन र परिचालन गरी को अवसर प्राप्त हुनु।

सभा सदस्यज्यूहरु,

उल्लिखित अवसरको साथै हाम्रो समक्ष विभिन्न चुनौती समेत रहेका छन् :-

- राष्ट्रिय आर्थिक संकटको कारण संघ तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण रकम कटौती भई प्राप्त भएको, गाउँपालिकाको न्यून आन्तरिक आय र सीमित स्रोत तथा साधनको प्रयोग गरी समग्र शासन सञ्चालन मालारानीवासीको इच्छा, आकांक्षा अनुरूप सम्पादन गर्नु।

- कानूनी जटीलता, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपनाको कारण अन्योलताको अवस्था सिर्जना हुनु ।
- गाउँपालिकामा धेरै संख्यामा रहने स-साना योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी विकास निर्माणका कार्यको दिगोपना सुनिश्चित गर्नु ।
- आर्थिक अनुशासन कायम गर्दै सिमित आर्थिक स्रोतको समुचित र न्यायोचित उपयोग सुनिश्चित गर्नु ।

सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आ.व. २०८२।०८३को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधार प्रस्तुत गर्दछु।

क नेपालको संविधान, २०७२ को भाग १९ मा स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी व्यवस्था, अनुसूची-८ मा रहेको स्थानीय तहको एकल अधिकार र अनुसूची-९ मा रहेको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार सूची,

ख मालारानी गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक विकास योजना, राष्ट्रिय आवधिक योजना, संघीय तथा प्रादेशिक नीति तथा कार्यक्रम,

ग दीगो विकास लक्ष्य, दीगो विकास लक्ष्य स्थानीयकरण स्रोत पुस्तिका, २०७७ तथा गाउँपालिकाले समय समयमा गरेका प्रतिबद्धताहरू,

घ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा मालारानी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिका (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम गठित विभिन्न समिति (राजस्व परामर्श समिति, लेखा समिति, विधेयक समिति, पूर्वाधार विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, आर्थिक विकास समिति, सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति, बन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति) बाट प्राप्त सिफारिस, प्राथमिकीकरण, पृष्ठपोषण, सल्लाह तथा सुझावहरू,

ङ विभिन्न सम्बद्ध कानूनको व्यवस्था र राष्ट्रिय लक्ष्यहरू,

च मालारानी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लागि सरोकार राख्ने राजनीतिकर्मी, बुद्धिजिवी समाजसेवी, विषयगत शाखा, कर्मचारी, शिक्षक, सुरक्षाकर्मी, पत्रकार तथा सम्पूर्ण मालारानीवासी बाट प्राप्त राय, सुझाव तथा सल्लाह समेत वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमाका आधार रहेका छन् ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको आ.व. २०८२।०८३ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता पेश गर्दछु:

उद्देश्य:

- कृषि, पर्यटन, उद्यम लगायतका क्षेत्रहरुको विकास र प्रवर्द्धन मार्फत दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने,
- उपलब्ध आर्थिक स्रोत साधन, श्रम शक्ति, पूँजी र प्रविधिको एकीकृत परिचालनबाट रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण गर्ने,
- समुन्नत र मर्यादित जीवनका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता लगायत सामाजिक क्षेत्रका आधारभूत पूर्वाधारहरुको समुचित विकास गर्ने,
- विपद् व्यवस्थापन, विपद्पूर्व प्रतिकार्य योजना तयारी तथा कार्यान्वयन एवं वातावरणमैत्री विकास योजना मार्फत दीगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने,
- बजेट प्रणालीमा सुधार गरी उपलब्ध आर्थिक स्रोत साधनको न्यायोचित वितरण, सार्वजनिक खर्चको मितव्ययिता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक अनुशासन कायम गर्ने,
- प्रविधिमैत्री, छिटो-छरितो, सरल, सहज साथै गुणस्तरयुक्त सेवा प्रवाहको माध्यमबाट जवाफदेहीता प्रबर्धन गरी सार्वजनिक सेवालाई जनमैत्री बनाउने ।

प्राथमिकता:

- कृषि, पर्यटन, लघु, घरेलु तथा साना उद्योग,
- सरकारी, गैर सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहकार्यमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि,
- रोजगारी सिर्जना र आय आर्जनमा टेवा,
- शिक्षा र स्वास्थ्य लगायत सामाजिक पूर्वाधार क्षेत्र,
- वातावरणमैत्री दीगो र गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार विकास,
- आर्थिक अनुशासन, मितव्ययिता प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह मानव संसाधन विकास र जनमैत्री प्रशासन,
- वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन,
- नवीन प्रविधिको उच्चतम उपयोग ।

सभाका सभाध्यक्षज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्यज्यूहरु,

बजेटले लिएका उद्देश्य हासिल गर्न देहाय बमोजिम सुधार प्रस्ताव गरेको छु:

- आगामी आ.व. को बजेट कार्यान्वयनका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको कार्य जिम्मेवारी सहितको वार्षिक कार्ययोजना आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । कार्ययोजना कार्यान्वयनको प्रभावकारीताको बारेमा अनुगमन समिति र सुशासन समितिद्वारा नियमित अनुगमन गरी सुधारात्मक उपाए अवलम्बन गरिनेछ ।
- संघ र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएका योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गराउन अन्तर सरकार समन्वय र छिमेकी पालिकाहरूबीच सुमधुर सम्बन्ध बनाई दिगो विकास गर्न अन्तरपालिका संवाद संयन्त्रको स्थापना गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूलाई अधिकतम परिचालन गरी विकास निर्माणका कार्यहरूमा प्रभावकारिता ल्याइनेछ ।
- सार्वजनिक सेवालाई पारदर्शी, मितव्ययी, जवाफदेही, प्रविधिमैत्री र गुणस्तरीय बनाई भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको अधिकार बमोजिम आगामी आ.व. २०८२।८३को बजेट पेश गर्दछु । जसमा कुल बजेट ६२ करोड ९२ लाख ५१ हजार रहेको छ । यस मध्ये, चालुतर्फ रु. ४५ करोड ७१ लाख २९ हजार र पुँजीगत तर्फ रु. १७ करोड २१ लाख २२ हजार विनियोजन गरेको छु ।

आयतर्फ संघीय र प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित समानीकरण अनुदान रकम रु ११ करोड ३६ लाख ७२ हजार, संघीय र प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित राजस्व बाँडफाँड रकम रु ९ करोड ९७ लाख १६ हजार १ सय ९५, संघीय तथा प्रदेश समपूरक अनुदान तर्फ रु १ करोड ९७ लाख विशेष अनुदान रु ८७ लाख साथै संघीय तथा प्रदेश सशर्त अनुदान रु ३५ करोड ५१ लाख र आन्तरिक आयतर्फ रु ३ करोड २३ लाख ६२ हजार ८ सय ५ रहेको छ ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको गाउँपालिका तथा वडा तहमा गाउँपालिकाबाट विनियोजित बजेटका विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । जस मध्ये विषय क्षेत्रगत रुपमा समग्र बजेट विनियोजनको अवस्था निम्नानुसार रहेको छः

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म आगामी आ.व. का आर्थिक विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछुः

आर्थिक विकास तर्फ.

आर्थिक विकासतर्फ कूल रु १ करोड ७९ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरेको छु जसमध्ये चालु तर्फ रु २१ लाख र पूँजीगत तर्फ रु १ करोड ५८ लाख ५० हजार रहेको छ ।

- मालारानी गाउँपालिका भित्र रहेका युवा उद्यमी तथा कृषकहरूको उद्यमशिलता प्रवर्द्धन मार्फत् जीविकोपार्जन सुधार गर्न मालारानी कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना बहुवर्षीय रूपमा सञ्चालन गरिएकोमा गाउँपालिकाबाट ७०% लागत साझेदारी स्वरूप रु ८० लाख विनियोजन गरेको छु । कृषि तथा पशु उद्यमशिलता विकास परियोजना अन्तर्गत कृषकहरूको क्षमता विकास गरी गाई र भैँसी पालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन र भकारी सुधार लगायत घाँसको बिरुवा, नर्सरी स्थापना तथा उन्नत बिउ वितरण, बाख्रा खोर निर्माण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालनको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- संघीय सरकारको सहयोगमा आलु पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै यसलाई थप विस्तार गर्नको आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- व्यवसायिक रूपमा कृषि गर्ने कृषकहरूलाई आवश्यक पर्ने यन्त्र उपकरण (हाते ट्र्याक्टर, मिनी कुटानी पिसानी मिल लगायतका प्रविधि) ५०% अनुदानमा उपलब्ध गराउनको लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कृषि उत्पादनको बजारिकरणको लागि ढुवानीमा अनुदान दिनको लागि रु. १५ लाख बजेट व्यवस्था विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकामा रहेको आधारभूत भेटेरिनरी प्रयोग शालाको सबलीकरण गरी रोगहरूको पहिचान समयमै गरी महामारी, आकस्मिक रोग नियन्त्रण तथा खोपका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- संघीय सरकार मार्फत गाउँपालिकामा कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम मार्फत् पशु नश्ल सुधारको कार्यक्रम निरन्तरताको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- संघीय सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा कृषि उत्पादन वृद्धिको लागि कृषकहरूलाई उन्नत जातका धान, गहुँ, मकैका बिउ वितरणको लागि रु. ८ लाख बजेट व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- किसान सूचीकरण कार्यक्रमको निरन्तरता गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिकामा राष्ट्रिय फल सुन्तला विशेष कार्यक्रम सन्चालनको लागि संघीय सरकारको समन्वयमा रु. ९ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- गाउँपालिका स्तरीय जैविक मल उद्यम साझेदारीमा सन्चालन गर्नको लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

- गाउँपालिकाको पर्यटन गुरु योजना र पर्यटन प्रवर्द्धन लागि पर्यटक गाईड तथा टुरिष्ट म्याप निर्माणको लागि रु ७ विनियोजन गरेको छ ।
- तीनशल्ली भगवती मन्दिर मालारानी २ को लागि प्रदेश सरकारबाट रु. १० लाख विनियोजन भएको छ ।
- मालारानी गाउँपालिका ५ नं. वडा मा रहेको कोल्ड स्टोर सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।
- ५०% लागत साझेदारीमा सिँचाई पाइप खरिद कार्यको लागि रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छ ।
- राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत संघीय सरकारबाट रोजगारी सिर्जनाको लागि रु. २९ लाख ७२ हजार बजेटको व्यवस्था गरिएकोमा गाउँपालिकाबाट सत प्रतिशत बजेट थप गरी रु. ५९ लाख ४४ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिकामा रोजगार संवाद मञ्चको स्थापना भैसकेकोमा सोको सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा, अद्यावधिक, कार्यान्वयन तथा आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था भएको छ ।
- राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत खटिने श्रमिकको सुरक्षार्थ रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखीकरण कार्यक्रम तथा सुरक्षा सामग्रीको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था भएको छ ।
- गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत नयाँ उद्यमी सिर्जना, पुनर्ताजगी तालिम तथा सीप विकासको लागि संघीय सरकारबाट रु. ८ लाख ६० हजार बजेटको व्यवस्था भएको छ ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. का सामाजिक विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

सामाजिक विकास

सामाजिक विकास तर्फ कुल रकम रु ७ करोड ३७ लाख ५१ हजार रकम विनियोजन गरेको छ जसमध्ये चालु तर्फ रु ४ करोड ८६ लाख ७९ हजार र पुँजिगत तर्फ २ करोड ५० लाख ७२ हजार रहेको छ ।

- दीर्घ रोग (सुगर, प्रेशर र छारेरोग लगायत अन्य रोग) का विरामीहरूलाई निःशुल्क औषधि वितरणको कार्यक्रमलाई निरन्तरताको लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि निःशुल्क औषधी व्यवस्थापनको लागि रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- मातृ तथा नव शिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्त सञ्चार, न्यानो झोला, सुरक्षित निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रमको बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सञ्चार खर्च उपलब्ध गराउँदै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरताको लागि रु. ५ लाख २४ हजार विनियोजन गरेको छु ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई गाउँपालिकामा ६० वर्ष उमेर पुरा गरी सेवा वाट अनिवार्य अवकाश हुँदा रु २० हजार सहित सम्मान गर्ने कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरूलाई निःशुल्क क्याल्सियम चक्की वितरण गर्ने कार्यलाई रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- क्षय रोगको न्यूनीकरणको लागि समुदायमा क्षय रोग सम्बन्धी अभिमुखीकरण एवं घरदैलो खोजपड्ताल कार्यक्रम तथा पाँच वर्ष मुनीका बालबालिकामा क्षय रोग रोकथाम सम्बन्धी टी.पि.टी कार्यक्रम सञ्चालनको लागि बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गराइरहेका, क्यान्सर रोगी र मेरूदण्ड पक्षघातका विरामीहरूलाई औषधी उपचार खर्च बापत बजेटको परिधिभित्र रही मासिक रु ५ हजारका दरले रकम उपलब्ध गराउनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु ।
- आवश्यकता अनुसार विभिन्न स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्था सञ्चालनको लागि आवश्यक अनुदान रकम उपलब्ध गराउनको लागि रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- आम जनसमुदायलाई चिकित्सकीय सेवा प्रदान गर्न पालिकास्तरीय निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनको लागि रु. ५ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- “पूर्ण संस्थागत प्रसुति सेवायुक्त वडा तथा स्थानीयतह घोषणा तथा सुनिश्चितता सम्बन्धी मापदण्ड २०८०” लाई कार्यान्वयनको लागि रु. १ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- हंसपुर स्वास्थ्य चौकी र मरेङ्ग स्वास्थ्य चौकीमा सञ्चालित ल्याव सेवालाई सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट विनियोज गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रभावकारी रुपमा सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक जनशक्ति भौतिक श्रोत तथा साधनको उपलब्धता औषधि, औजार उपकरण तथा आवश्यक सामग्री प्रयाप्तता हुनेगरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- डेंगु तथा विभिन्न किटजन्य रोग तथा अन्य सरुवारोग नियन्त्रणको लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनको लागि संघीय सरकारको समन्वय र सहकार्यमा बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- एच.आई.भी. एड्स संक्रमितको लागि सहयोग कार्यक्रमको लागि रु. २ लाख विनियोजन गरेको छ ।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनको लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाबाट एम वि वि एस (MBBS) अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति स्वरुप रु. १ लाख विनियोजन गरेको छ ।
- पञ्चवर्षीय गाउँ शिक्षा योजना तर्जुमा कार्यको लागि रु. २ लाख रकम विनियोजन गरेको छ ।
- कक्षा ५ र ८ को परिक्षा थप व्यवस्थित रुपमा संचालन गर्नको लागि रु. ५ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरेको छ ।
- विद्यालयस्तरका आवधिक परीक्षा परीक्षाको प्रश्नपत्र निर्माण, छपाई, तथा वितरणको लागि रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छ ।
- राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छ । त्यस्तै अध्यक्षकप भलिबल प्रतियोगिताको लागि रु. ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।
- विद्यालयका शैक्षिक कार्यक्रमहरू पालिकास्तरमै एकरूपता कायम गरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि शैक्षिक कार्यपात्रो निर्माण र कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरेको छ ।
- स्थानीय पाठ्यक्रम कक्षा १-३को पाठ्यपुस्तक निर्माण तथा प्रकाशन र अभिमुखिकरणको लागि रु. ६ लाख बजेटको विनियोजन गरेको छ ।
- गाउँपालिका र विद्यालयको स्रोतमा बालिविज्ञान तर्फको प्राविधिक धार सञ्चालन भएको सिद्धार्थ माध्यमिक विद्यालयमा प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकको पारिश्रमिक

व्यवस्थाको लागि रु २० लाख ४० हजार विनियोजन गरेको छु । साथै उच्च माध्यमिक तह सञ्चालन भई संघीय सरकारबाट कुनै पनि शिक्षक दरवन्दी प्राप्त नगरेको वैद्यनाथ निमकुमारी बलबहादुर माध्यमिक विद्यालयको शिक्षक व्यवस्थापनको लागि रु. ११ लाख ३६ हजार विनियोजन गरेको छु ।

- प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाको लागि रु ४९ लाख ५८ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वस्थ शरीरले स्वस्थ मस्तिष्कको निर्माण गर्छ भन्ने मूल मान्यता अनुसार बालबालिकाको पोषण स्थिति तथा शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा दिवा खाजाको व्यवस्थापनको लागि संघीय सरकारबाट आवश्यक बजेटको व्यवस्था भएको छ ।
- विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरीहरूको महिनावारी स्वास्थ्यको लागि निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनको लागि रु १७ लाख ७३ हजार रकम संघीय सरकारबाट प्राप्त भएको छ ।
- संघीय सरकारबाट छात्रा, दलित विद्यार्थी, अपांगता भएका विद्यार्थी, विपन्न विद्यार्थीको लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ ।
- शैक्षिक सुशासनको लागि संस्थागत क्षमता विकास, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षणको लागि करिव साढे १३ लाख बजेट संघीय सरकारबाट प्राप्त भएकोमा उक्त बजेटलाई विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको क्षमता विकासमा प्राथमिकताकासाथ परिचालन गरिने छ ।
- युवा लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालनको लागि रु. १ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा तथा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको सुविधामा समुदायको पहुँच वृद्धिगर्ने उद्देश्य सहित गाउँपालिकाको लागत सहभागितामा सन्चालित 'सामूदायिक स्वास्थ्यका लागि एकिकृत पहल' नामक परियोजना सञ्चालनको लागि लागत सहभागिता वापत रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- विद्युतीय लिफ्ट खानेपानी योजनाको महशुलमा ८०% अनुदान वापत आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक समावेशीकरण:

- लैङ्गिक समानता कायम गर्न, महिला सेल स्थापना गर्न तथा महिलाहरूको मूलप्रवाहीकरणको लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न तथा दलित, अपाङ्ग, ज्येष्ठनागरिक, युवा तथा बालबालिका, जनजाति लगायतको परम्परागत संस्कृति, परम्परा र संपदाको संरक्षण, प्रवर्द्धन

र विकास गर्न मागमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छ ।

- उपाध्यक्ष साहारा विहिन कार्यक्रमको निरन्तरताको लागि रु. १० लाख रकम विनियोजन गरेको छ ।
- उपाध्यक्ष विचल्लीमा परेका नागरिकलाई सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत रु १ लाख रकम विनियोजन गरेको छ ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. का पूर्वाधार विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

पूर्वाधार विकास:

पूर्वाधार विकास तर्फ कुल रकम रु ६ करोड ३० लाख रकम विनियोजन गरेको छ जसमध्ये चालु तर्फ रु ३३ लाख पुँजिगत तर्फ ५ करोड ९७ लाख रहेको छ ।

संघीय तथा प्रदेश सरकार सँगको साझेदारीमा स्वीकृत सडकहरुको स्तरोन्नति कार्य गर्नको लागि गाउँपालिकाबाट ३ र ४० प्रतिशत लागत सहभागिता वापत १ करोड ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।

सडकको नाम	विनियोजित बजेट, रु.
सम्पूरक तर्फ	
खन देउराली –सीत (बाख्रा स्रोत केन्द्र समेत)- गुराँसे- कार्कीचोक मोटरबाटो कालो पत्रे (पालिकाबाट विनियोजित रु ५२ लाख ३० हजार र संघीय सरकारबाट विनियोजित रु १ करोड २२ लाख)	१ करोड ७४ लाख ३० हजार
पातलकटेरा थाम कोदाले सिमलचौर डाँडाकटेरी मो बा (पालिकाबाट विनियोजित रु.२३ लाख ३३ हजार तथा प्रदेश सरकारबाट विनियोजित रु ३५ लाख)	५८ लाख ३३ हजार
प्यारीखर्क मूलकाचौर दोबाटा (प्यूठान सिमाना) मो.बा. स्तरोन्नती(पालिकाबाट विनियोजित रु.२६ लाख ६७ हजार तथा प्रदेश सरकारबाट विनियोजित रु ४० लाख)	६६ लाख ६७ हजार
प्रदेश ससर्त अनुदान तर्फ विनियोजित	
कर्नमारे- तिजुकाचौर शित सडक वडा नं. ५	१० लाख

चुदारटोला, पोखरीकाचौर, भर्लेगैरा मोटरबाटो निर्माण वडा नं. ४	१० लाख
माझ खनार, खजुनखोला मोटरबाटो स्तरोन्नती तथा वस्ती संरक्षण र गोयली एकराते सभाहल मो.बा. स्तरोन्नती वडा नं. ३	१० लाख
कमरेपानी गडचौर लुङ्चुङ् प्यूठान मो.बा. वडा नं. ८	१० लाख
रतनमारे पन्चेधारा मोटरबाटो स्तरोन्नती वडा नं. ६	१० लाख
शीत, भुसालटोल, देउराली, पोखरीकाधारा मोटरबाटो वडा नं. ४	१२ लाख
कावरनेटा-कुनाखर्क खेल मैदान निर्माण	८ लाख

- देउराली-वामरूक-नरसिंहस्थान-बाँझाखर्क सडकलाई गाउँपालिकाको बहुबर्षे आयोजनाको रूपमा संचालन गरिएकोमा आगामी आ.व. मा उक्त योजना सम्पन्न गर्ने गरी रु. ५५ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- संघीय सरकारको सशर्त अनुदान मार्फत डाँडँकटेरी घडेरी विरेन्द्र मा.वि. मोटर बाटो वडा नं. २ को लागि रु २५ लाख र मुलकाचौर-दहपोखरी-लाँकुरी-प्यूठान सडक स्तरोन्नतीको लागि ४० लाख व्यवस्थापन गरेको छु ।
- कालिका ने रा मा वि नमूना विद्यालय भवन निर्माण तथा ल्याब व्यवस्थापन अनुदानको लागि रु. १ करोड व्यवस्थापन गरेकोछु ।
- संघ, प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायसँगको सहकार्यमा आयोजनाहरु सञ्चालन गर्न साझेदारी रकमको व्यवस्थाको लागि रु. ३० लाख विनियोजन गरेकोछु ।
- जिर्ण पत्रेदुङ्गाका छाना विस्थापन कार्यलाई निरन्तरताको लागि जस्तापाता खरिद गरि वितरण गर्न रु.१ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- सडक बोर्ड नेपाल, झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम सँगको लागत साझेदारीमा आयोजना/कार्यक्रम सञ्चालन वापत रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- निर्माण भएका सडक तथा भौतिक संरचनाहरुको मर्मत सम्भार कार्यको लागि मर्मत संभार कोषमा रु. ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।

सभाका सभाध्यक्षज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. का वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु ।

वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:

वन, वातावरण तथा विपद् व्यावस्थापन तर्फ कुल रकम रु ५८ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।

- विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी वित्तीय व्यवस्थापन गर्नको लागि विपद व्यवस्थापन कोषमा रु. ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- वातावरण तथा मुहान संरक्षण, हरियाली जैविक पार्क निर्माण र नवप्रवर्तन तथा स्वच्छ उर्जा सम्बन्धी कार्यक्रमको लागि रु ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

सभाका सभाध्यक्षज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. का सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा सुशासन तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

संस्थागत विकास तथा सुशासन:

संस्थागत विकास तथा सुशासन तर्फ कुल रकम रु ८ करोड ५२ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरेको छु जसमध्ये चालु तर्फ रु ७ करोड ८९ लाख ५० हजार र पुँजिगत तर्फ ६३ लाख रहेको छ ।

- वित्तीय हस्तान्तरण रकम कटौती भई प्राप्त भएकोले चालु आ.व. को दायित्व भुक्तानी प्रयोजनको लागि रु.१ करोड रकमको व्यवस्था गरिएको छ ।
- कर्मचारीको जिम्मेवारी कायम गरी जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न कार्यसम्पादन सम्झौता गरी उत्कृष्ट कर्मचारीको प्रोत्साहनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- जनताको नजिकै पुगी सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यले एकीकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नको लागि रु. १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी व्यावसायिकता प्रवर्द्धन गर्नको लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- अन्य स्थानीय तहहरु सँगको साझेदारीमा आयोजनाहरु सञ्चालन गर्नको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षण मार्फत् सार्वजनिक जवाफदेहिता तथा उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन गर्ने कार्यको लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पालिका तथा वडा अन्तर्गतका निर्मित सम्पत्तिको मर्मत संभार गर्नको लागि रु. ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा सभाहलको संस्थागत विकासको लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कर्मचारी, शिक्षक, स्वास्थ्यकर्मी, पत्रकार, विद्यार्थी र उत्कृष्ट कृषकहरुलाई उत्प्रेरित गरी भूमिका प्रवर्द्धन गर्नको लागि प्रोत्साहन गर्न रु ३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- गाउँपालिकाको दोस्रो आवधिक योजनाको कार्यान्वयनको निर्माण गर्नको लागि रु १० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

सूचना तथा प्रविधि:

- गाउँपालिकाको डकुमेन्ट्री, पर्यटकीय क्षेत्रहरु, गाउँपालिकाबाट जारी हुने महत्वपूर्ण सूचना सम्पूर्ण मालारानीवासीलाई डिजिटल डिस्पले मार्फत् जानकारी गराउनको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
- गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण कार्यालय, संस्थामा क्रमशः शक्तिशाली ईन्टरनेट तथा सुचना सञ्चार प्रविधिका लागि रु. १० लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकाको सूचना संप्रेषण प्रकाशन, प्रसारणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकोछु ।

वडातर्फ:

- वडा विकास कार्यक्रमतर्फ वडागत रुपमा निम्नानुसार रु. १ करोड ५७ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरेको छु:

वडा नं.	विनियोजित रकम, रु.
१	१४ लाख २५ हजार
२	१५ लाख ६० हजार
३	१८ लाख ७५ हजार
४	१९ लाख ३५ हजार
५	१९ लाख ९५ हजार
६	१८ लाख ४५ हजार
७	१५ लाख ६० हजार
८	१६ लाख ८० हजार
९	१८ लाख ७५ हजार
	१ करोड ५७ लाख ५० हजार

--	--

अन्त्यमा, मालारानी गाउँपालिकाको आ.व. २०८२।०८३-२०८४।०८५ को लागि तर्जुमा गरिएको मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत तयार गरी गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको जानकारी गराउन चाहन्छु। गाउँपालिकाको मूलनारा “**कृषि पर्यटन र सहकारी: समृद्ध मालारानी**” र नेपालको दीर्घकालीन सौँच “**समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली**” को सपनालाई साकार पार्न एवं दीगो विकासका लक्ष्यहरू समयमै प्राप्त गर्नको लागि ल्याइएका उल्लेखित बजेटको सफल कार्यान्वयन हुने सम्बन्धमा मैले पूर्ण विश्वास लिएको छु। मालारानी वासीको जीवन स्तरलाई उच्च बनाई समृद्ध र सुखी मालारानीवासीको पहिचान दिलाउन दीर्घकालीन सौँचका साथ ल्याइएका बजेटलाई कार्यान्वयन गर्न यहाँका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, आम सञ्चारकर्मी, नागरिक समाज, बुद्धिजीवी, युवावर्ग, संघ/संस्था लगायतका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको सकारात्मक एवं रचनात्मक सहयोग र शुभेच्छाको अपेक्षा राख्दछु। गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउनको लागि अहोरात्र खटिई बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको कार्यमा अथक सहयोग पुऱ्याउनु हुने मालारानी गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, नागरिक समाज र सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन्छु। साथै यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा रायसुझाव दिनुहुने पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू, योजनाविद्हरू, विभिन्न विषयका विज्ञहरू, समाजसेवी व्यक्तित्वहरू, विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू सुरक्षा निकाय र आम मालारानीवासीहरू एवं सञ्चार कर्मीमित्रहरू लगायतका सबै-सबैलाई विशेष आभार एवं धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद। जय मालारानी ।

उपाध्यक्ष

दिपा पोख्रेल